

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ในสภาวะปัจจุบัน ธุรกิจต่างๆ มีการแข่งขันกันรุนแรงยิ่งขึ้น เนื่องจากจำนวนคู่แข่งที่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนระบบข่าวสารข้อมูลที่สามารถติดต่อสื่อสารถึงกันทั่วโลกภายในระยะเวลาอันสั้น เป็นผลให้เกิดภาวะการค้ำเบบไร้พรมแดน ดังนั้นธุรกิจต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องปรับตัว เพื่อให้สามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตได้ ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งธุรกิจใดที่ไม่สามารถปรับตัวได้ก็ต้องเลิกล้มกิจการไปในที่สุด

การปรับตัวของธุรกิจ ตั้งแต่ด้านการผลิต การเงิน การจัดการภายในนั้นจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม คือสามารถใช้เครื่องมือที่ทันสมัย ใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างคล่องแคล่ว และมีความรู้เฉพาะด้าน ตลอดจนมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน เข้มรับผิดชอบหน้าที่ต่าง ๆ ในองค์กร การรับบุคลากรในปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่แล้วจะพิจารณาผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จากสถาบันอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน เนื่องจากมีความพร้อมในแต่ละด้านดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ จะแข่งขันผลิตบัณฑิตออกมาเพื่อตอบสนองต่อตลาดแรงงาน

จากการทบทวนการประกันคุณภาพการศึกษาพบว่าทบวงมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์รองรับความเติบโตของประเทศ เนื่องจากได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้คือ

1. เพื่อเป็นระบบการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการเรียนการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ
2. เพราะบัณฑิตที่จบการศึกษามีระดับคุณภาพที่แตกต่างกันมากขึ้น จึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องพยายามให้คุณภาพของบัณฑิตที่จบการศึกษามีคุณภาพที่ทัดเทียมกัน
3. แนวโน้มของการแข่งขันกันของสถาบันต่าง ๆ ระดับอุดมศึกษามีมากขึ้น ทั้งในส่วนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เอกชน หรือของต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินการในประเทศไทย
4. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้เป็นสากล สามารถติดต่อสัมพันธ์ และสร้างเครือข่ายร่วมกับนานาชาติได้อย่างเท่าเทียม
5. เพื่อเป็นเครื่องกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรในสถาบัน ได้มีความตื่นตัวในการพัฒนาตนเอง และพัฒนาคุณภาพต่าง ๆ ในสถาบันอย่างสม่ำเสมอ
6. แนวโน้มความต้องการบัณฑิตที่มีคุณภาพและความรอบรู้ที่ทันสมัยมีมากขึ้น

7. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจะเป็นรากฐานของการพัฒนาองค์ความรู้ในสถาบันอย่างต่อเนื่อง และในระยะยาวจะสร้างความแข็งแกร่งให้กับสถาบันโดยตรง และส่งผลให้บุคลากรภายในมีความก้าวหน้าทางวิชาการ
8. บัณฑิตที่จบการศึกษาจะมีคุณภาพที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นปัญหาในการที่จะต้องแสวงหาคนที่มีความเหมาะสมมาทำงานจะลดลง เพราะสามารถหาคนที่มีความรู้ความสามารถได้ง่าย และปัญหาสมองไหลก็จะคลี่คลายลงด้วย
9. นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ก็มีนโยบายสอดคล้องกันในเรื่องของการพัฒนาคน เพราะคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกเรื่อง ซึ่งหมายถึง การพัฒนาคุณภาพ และสมรรถนะของคนไทยให้สามารถ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ที่จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน สังคม และของชาติในที่สุด

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพทางด้านการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ เสริมสร้างศักยภาพของคนทุกคนทั้งในด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา ให้มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ และสามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง และมีเป้าหมายเพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี แก่เด็กในวัยเรียนทุกคน การเตรียมการขยายโอกาสทางการศึกษาเป็น 12 ปี และการฝึกอบรม ครู อาจารย์ทุกคนอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้สถาบัน การศึกษาต่างๆ ต้องมีอยู่เดิมจำเป็นต้องมีการปรับตัว เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาที่รัฐบาลวางแนวทางไว้และเพื่อให้ สอดคล้องกับตลาดแรงงานต่อไป

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีสถาบันการศึกษาเพิ่มขึ้น จากเดิมมีเพียง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐบาล และมหาวิทยาลัยพายัพ ซึ่งเป็นของเอกชน และยังมีสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีอื่น ๆ อีกเช่น สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ก็ถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตบัณฑิตออกมาเป็นจำนวนมาก จึงทำให้แต่ละสถาบันการศึกษา ต้องพัฒนาตนเองเพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นที่ต้องการของธุรกิจต่าง ๆ

ตารางที่ 1 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
จำแนกตามสถาบันการศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 - 2538

ชื่อสถาบันการศึกษา	ปี พ.ศ.					
	2534	2535	2536	2537	2538	รวม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	56	54	44	92	81	327
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	197	282	322	414	650	1,865
มหาวิทยาลัยพายัพ	288	310	384	454	541	1,977
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่	138	301	264	67	58	828
รวม	679	947	1,014	1,027	1,330	4,997

ที่มารวบรวมจาก : - รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2538 โดยสำนักน โยบายและแผนอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
- กองแผนงาน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
- งานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ศูนย์บริหารประสานงานมหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2534 - 2538
- สำนักงานวิชาการ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยพายัพเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งดำเนินการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีเป็นเวลา 26 ปี ได้ผลิตบัณฑิตในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านบริหารธุรกิจ ซึ่งคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ ได้ผลิตบัณฑิตสาขานี้ออกมาเป็นจำนวนมากที่สุด และบัณฑิตเหล่านี้ได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในวงการธุรกิจทั้งขนาดใหญ่ กลาง เล็ก ในจังหวัดเชียงใหม่ แต่จากแนวโน้มของสภาพสังคมปัจจุบันที่มีส่วน ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา ไปในแนวทางที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ขาดความรับผิดชอบ ขาดระเบียบวินัย ขาดความอดทน เป็นต้น และสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยพายัพ พยายามที่จะส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน โดยจัดทำหลักสูตรให้ทันสมัยและจำเป็นต่อวงการธุรกิจ ในขณะเดียวกันก็ได้มีการจัดอบรม ฯลฯ และเสริมสร้างทางด้านจริยธรรม และคุณธรรมต่าง ๆ ให้บัณฑิตสามารถ ออกไปทำประโยชน์ให้แก่สังคมโดยส่วนรวม เช่น กิจกรรม ทั้งในและนอกสถานที่

จากปัญหาดังกล่าววคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยพายัพ ต้องการทราบว่าบัณฑิตของคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยพายัพ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่จะเป็นบัณฑิตที่สร้างความพึงพอใจให้กับองค์กรต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อจะศึกษาหาวิธี ที่จะนำมาปรับปรุงหลักสูตรและแนวทางการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาจาก คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาเหตุผลของผู้ประกอบการในการรับบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาจาก คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความต้องการของผู้ประกอบการเพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับตลาด แรงงาน
2. นำความคิดเห็นของผู้ประกอบการมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ
3. เพื่อเป็นแนวทางในปรับปรุงคุณภาพบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ
4. ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นทิศทางในการพัฒนาอาจารย์
5. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป

1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ประกอบการ เจ้าของกิจการและ/หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ปฏิบัติงานใน องค์กรเอกชนและสามารถให้ความคิดเห็นต่อบัณฑิตที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยพายัพ

ประเภทของธุรกิจ ในการวิจัยนี้จะแบ่งประเภทธุรกิจออกเป็น 4 ประเภทได้แก่ประเภทบริการ ประเภทพาณิชย์กรรม ประเภทการเงิน-การธนาคาร และประเภทอื่น ๆ อาทิเช่น โรงเรียน บริษัทค้าไม้ บริษัทประกันภัย บริษัทค้าอสังหาริมทรัพย์ บริษัทค้าเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

บุคลากร นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ ที่สำเร็จการศึกษาในช่วง ปีการศึกษา 2534 - 2538 อยู่ระหว่างการปฏิบัติงานในองค์กรธุรกิจต่าง ๆ เฉพาะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

คณะบริหารธุรกิจ คณะซึ่งเปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แบ่งออกเป็น 5 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว และสาขาวิชาการจัดการ